

HOŠTEINIZACIJOS ĮTAKA JUODMARGIŲ BULIŲ VEISLINEI VERTEI

Rasa Petraškienė, Ilona Miceikienė

Lietuvos veterinarijos akademija, Gyvulių veisimo ir genetikos katedra, Tilžės g. 18, LT-3002, Kaunas

Santrauka. Lietuvoje nuo 2001 metų pieninių galvijų veislinė vertė nustatoma BLUP metodu. Vertinamos juodmargių ir Lietuvos žalujų bei žalmargių galvijų populiacijos. Vertinama: pienas kilogramais, riebalai kilogramais, baltymai kilogramais, riebalai procentais, baltymai procentais. Kiekvienam produktyvumo požymiui įvertinti pirma laktacija dalijama į dvi dalis: 1–90 diena ir 91–305 diena. Vertinamos pirmosios trys laktacijos, vertinimo metodas – vieno požymio, kelių laktacijų, BLUP, gyvulio modelis.

Tyrimams naudojome juodmargių populiacijos paskutinio (2003 sausio 1 d.) bulių vertinimo BLUP metodu duomenis. Analizavome Lietuvoje naudojamų juodmargių bulių veislinės vertės priklausomybę nuo jų holšteinizacijos laipsnio.

Paskutinio vertinimo duomenimis, veislinės vertės indeksą, didesnę už 100, pagal pieningumo veislinę vertę turėjo 40,3% bulių, pagal pieno riebumo veislinę vertę – 40,7%, pieno baltymingumo veislinę vertę – 41,9%, o pagal bendrą produktyvumo veislinę vertę – 42,3% bulių.

Iš viso analizavome 253 bulių veislinės vertės ir kraujo sudėties duomenis. 8,7% (22 buliai) buvo neholšteinizuoti. Kitų bulių vidutinis holšteinizacijos laipsnis buvo 75,5%.

Paskaičiavome koreliacijos tarp bulių veislinės vertės ir jų holšteinizacijos laipsnio koeficientus. Koreliacijos koeficientai buvo nuo 0,36 (su pieno riebalų veisline verte) iki 0,48 (su pieningumo veisline verte) ($p < 0,001$). Tai rodo, kad tarp bulių veislinės vertės ir jų holšteinizacijos laipsnio yra vidutinioglaudumo ryšys.

Aukščiausios veislinės vertės (≥ 100) buliai vidutiniškai turėjo 70,8 – 90,3% holšteinų veislės genų.

Raktažodžiai: holšteinizacijos laipsnis, BLUP metodas, veislinė vertė, bulius, juodmargiai.